

31.3.2003

2553/2/01

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Riitta Länsisyrjä

JOHTAVAN KIHHLAKUNNANVOUDIN VIRKAEPÄILYÄ KOSKEVA PÄÄTÖS

1

A:N KANTELU

A osoitti eduskunnan oikeusasiamiehelle 28.6.1999 päivätyin kirjoituksen, jossa hän arvosteli Joensuun kihlakunnan ulosottoviraston johtavan kihlakunnanvoudin B:n ja avustavan ulosottomiehen menettelyä aseiden ulosmittauksessa 14.8.1996 ja niiden myynnistä vapaamuotoisella kaupalla 21.1.1999.

Kantelija arvosteli johtava kihlakunnanvoudin B:tä ulosmitattujen aseiden myynnissä seuraavasti:

Hänelle ei ollut etukäteen ilmoitettu siitä, että aseita tulisi myymään tarjousmenettelyä noudattaen ilman pakkohuutokauppaa. Myös myynnin jälkeen hänelle ei missään vaiheessa annettu tietoa myymisestä. Vasta hänen tiedustellessaan kirjallisesti aseiden kohtaloa 22.11.1999 lähettämällään kirjeellä, asia alkoi edetä. Hän sai Espoon kihlakunnanviraston ulosotto-osastolta perimiskuitin, joka oli päivätty 2.12.1999.

Sittemmin ilmeni, että kauppakirjan liitteenä ollut luettelo oli sekaisin; Hänen entisen yhtiökumppaninsa ja hänen omistamansa yhtiön X Oy:n samanaikaisesti myytyjä aseita oli merkitty väärille omistajille ja joitakin aseita ilmeisesti puuttui luetteloista. Kantelija vaatii selvittämään, kuka myi hänen aseensa ja milloin sekä mihin rahat tilitettiin sekä oliko myyjällä asianmukainen lupa.

2

HANKITTU SELVITYS

3

PÄÄTÖS ESITUTKINNAN TOIMITTAMISESTA

Käytettävissäni olleen selvityksen perusteella katsoin olevan syytä epäillä, että johtava kihlakunnanvoudin B oli menettelyllään myyntitavan valinnassa, kaupan kohteen määrittelyssä ja kertyneiden varojen tilityksessä rikoslain 40 luvun 11 §:n vastaisesti huolimattomuudesta tai varomattomuudesta rikkonut ja jättänyt täyttämättä virkatoiminnassaan noudatettaviin säännöksiin ja määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa. Pyysin 9.1.2002 päivämälläni kirjeellä keskusrikospoliisia suorittamaan asiassa esitutkinnan.

Keskusrikospoliisi siirsi 12.3.2002 päivätyllä kirjeellään esitutkintapyynnön Itä-Suomen lääninhallituksen poliisiosastolle, joka puolestaan määräsi 17.9.2002 Itä-Suomen läänin talousrikostorjuntayksikön suorittamaan asiassa esitutinnan. Esitutkintapöytäkirja valmistui 4.12.2002.

Esitutkinnassa kuultiin syylliseksi epäiltyinä kihlakunnanvouti B:tä ja todistajina rikoskomisario C:tä ja avustavaa ulosottomiestä D:tä.

Esitutkinnassa ilmenneen perusteella kansliani tarkastaja kuuli vielä B:tä 27.2.2003 ja 10.3.2003, D:tä 26.2.2003 ja avustavaa ulosottomiestä E:tä 3.3.2003.

4

TAPAHTUMAT

Liperin nimismiespiirin avustava ulosottomies D ulosmittasi 14.8.1996 A:n veloista rengasmallisen konepistoolin lippaan, jossa n. 50 patruunaa, Valmet -merkkisen kiikarin nro ---, kuusi kappaletta pisto olin lippaita ja kaksi konepistoolin tankolipasta.

Lisäksi D ulosmittasi 23.8.1996 X Oy:n veloista muun muassa A:n X Oy:lle panttaussopimuksella 1.2.1992 panttaamat ulosmittauspöytäkirjasta ilmenevät aseet.

X Oy asetettiin konkurssiin 19.9.1996. Avustava ulosottomies D luovutti aseet 26.9.1996 konkurssipesälle.

Pohjois-Karjalan lääninhallitus keskeytti 1.10.1996 antamallaan päätöksellä ulosmittausten täytäntöönpanon. Lääninhallitus kumosi 29.11.1996 molemmat edellä mainitut ulosmittaukset.

Kihlakuntaudistuksen jälkeen avustava ulosottomies D ulosmittasi 24.10.1997 ja 13.11.1997 Joensuun kihlakunnan ulosottoviraston pöytäkirjoista ilmenevät 32 asetta A:n velkojen suorittamiseksi. Ensiksi mainittu ulosmittaus suoritettiin PSP-Rahoitus Oy:n Helsinkiin hovioikeuden 14.11.1995 antamaan tuomioon perustuvan ja pääomaltaan 185 811 markan suuruinen saatavan ja korkojen suorittamiseksi. Täytäntöönpano perustui Espoon kihlakunnanviraston ulosotto-osaston lokakuussa 1997 esittämään virka-apupyyntöön. Toinen ulosmittaus suoritettiin ensinnäkin X Oy:n konkurssipesän Espoon käräjäoikeuden 10.4.1997 julistamaan tuomioon perustuvan 9 747 markan suuruisen saatavan ja oikeudenkäyntikulujen korkoineen sekä lisäksi vuoden 1994 kahden veron erän (11 865,10 markkaa ja 9 657,49 markkaa korkoineen ja viivekorkeineen) suorittamiseksi. Aseet jäivät edelleen konkurssipesän haltuun.

Sittemmin X Oy:n ja F:n konkurssipesä tarjosivat hallussaan olleita konkurssipesiin kuuluneita aseita sekä kihlakunnanvouti B:n pyynnöstä myös A:lta ulosmitattuja aseita myytäväksi kirjallisten tarjousten perusteella. B allekirjoitti myyjänä 21.1.1999 kauppakirjan, jolla myytiin kauppakirjan liitteistä tarkemmin ilmenevät ja ulosmitatuiksi ilmoitetut 44 asetta ja 19 lipaslaukkua Y Oy:lle 30 000 markan kauppahintaan. Ostaja maksoi kauppahinnan 25.1.1999.

Varat, 30 000 markkaa, jäivät Joensuun kihlakunnan ulosottoviraston tilille. Avustava ulosottomies E tilitti ne korkoineen virka -apupyynnön esittäjälle, Espoon kihlakunnanviraston ulosotto-osastolle 22.11.1999. Maksupäiväksi on valtion perimiskuittiin merkitty 25.1.1999. Varat 30 000 markkaa ja korko 175 markkaa siirrettiin ulosottomiehen tilityksenä Espoon kihlakunnanvirastoon 29.11.1999.

Espoon kihlakunnan ulosotto-osastolta tilitettiin varat velkojalle PSP-Rahoitus Oy:n saatavan suorituksesi ulosottomaksulla vähennettynä 2.12.1999. PSP-Rahoitus Oy:n todistuksen mukaan varat oli maksettu 9.12.1999 ja suoritus oli 29 575 markkaa, mikä käytettiin viivästyskoron suorituksesi.

5 RATKAISU

5.1 Kantelu aikaisemmasta ulosmittauksesta

Kantelija arvostelee sitä, että aseet ulosmitattiin 14.8.1996 ilman ennakoilmoitusta. Avustava ulosottomies ei ollut suostunut aseiden siirtämiseen tai jättämiseen kolmannen henkilön haltuun. Haltuunotto oli kantelijan mukaan toimitettu huolimattomasti.

Kyseinen ulosmittaus kumottiin Pohjois-Karjalan lääninhallituksen 29.11.1996 antamalla päätöksellä. Ennakoilmoituksen osalta katson, että minulla ei lääninhallituksen jo tutkittua väitteen ennakoilmoituksen puuttumisesta ole aihetta puuttua asiaan. Mitä tulee aseiden siirtoon, katson, että kantelukirjelmässä esitetyt väitteet ovat mielestäni siten yksilöimättömiä, että minulla ei ole aihetta epäillä asiassa lainvastaista menettelyä tai laiminlyöntiä.

5.2 Kihlakunnanvouti B:n menettely

5.2.1 Aseiden ym. vapaamuotoinen myynti

Esitutkinnassa ilmeni, että ulosottopiirissä vahvistetun asiajaon mukaan A:n asiat kuuluivat kihlakunnanvouti --- hoidettavaksi, mutta kihlakunnanvouti B otti myynnin hoitaakseen vedoten kokemukseensa erityisomaisuuden realisoinnissa. B kertoi esitutkinnassa, että X Oy:n konkurssipesän pesänhoitaja, asianajaja --- oli ottanut häneen yhteyttä hänen muistamansa mukaan vuonna 1998. Kysymys oli aseliikkeen omistamien aseiden sekä yhtiön toisen omistajan F:n omistamien aseiden myynnistä ja myyntitavasta. B kertoo, että kysymyksessä olevat aseet olivat keräilyaseita, joiden realisointi etenkin Joensuussa käypään hintaan olisi ollut mahdotonta. Konkurssipesä oli myös halunnut käyttää tarjousmenettelyä, jossa tarjoukset pyydetäisiin aselehden kautta asekeräilijöiltä.

Esitutkinnassa saadun selvityksen mukaan B oli myynyt aseet kuulematta A:ta tai ulosmittausvelkojia, PSP-Rahoitus Oy:tä ja Uudenmaan lääninverovirastoa. B ei myöskään kaupanteon jälkeen ilmoittanut toimenpiteestä velalliselle. Selvityksestä ei myöskään ilmene, että asiasta olisi ilmoitettu edellä mainituille velkojille.

Konkurssipesä oli pyytänyt tarjoukset aseista. A:n aseet myytiin parhaan tarjouksen tehneelle Y Oy:lle. Konkurssipesä tilitti varat tämän jälkeen ulosottopiirin virkavarain tilille. Kihlakunnanvouti B allekirjoitti myyjänä kauppakirjan. Hän katsoi, että myyntimenettely oli

tarpeen, koska kysymys oli erikoisomaisuudesta ja hänestä aseista saatiin näin paras hinta eikä menettely aiheuttanut mitään kuluja, kuten normaalissa huutokauppanenettelyssä tapahtuu.

Ulosottolain 5 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisesti ulosmitattu omaisuus on myytävä julkisella huutokaupalla ellei ulosottolaissa toisin säädetä. Ulosottolaki ei kysymyksessä olevan kaltaisen irtaimen omaisuuden osalta tunne muuta realisointitapaa kuin pakkohuutokaupan. Ulosottokäytännössä on kuitenkin eräissä tapauksissa ja tietyin ehdoin hyväksytty ns. vapaamuotoinen kauppa. Erkki Havansi toteaa ulosotto-oikeuden pääpiirteet -kirjassaan (alaviite 358, sivu 196), että muikin myyntitapa voidaan hyväksyä irtaimen omaisuuden osalta, kuitenkin pois lukien kiinnityskelpoiset kuljetusvälineet. Edellytyksenä hänestä on sen lisäksi, että kaikki velkojat suostuvat tai saavat täyden maksun, että myös velallinen suostuu myyntiin. Käytännössä esillä olleissa vapaamuotoisissa kaupoissa on ollut kysymys myynnistä ulosoton ulkopuolella, jolloin ulosmittaukset on velkojien suostumuksella ensin peruutettu ja ulosottomiehen myötävaikutuksella laadittu kauppakirja, jossa velallinen on omistusoikeutensa perusteella ollut myyjänä ja jossa kauppahinta on ohjattu ulosoton virkavarain tilille. Tässä tapauksessa ei myynti ole tapahtunut edellä kuvatulla tavalla ulosoton ulkopuolella.

Vapaamuotoiseen kauppaan perustuva menettely ilman velallisen suostumusta ja ilman, että siihen liittyvästä valituskelteisestä päätöksestä tai toimesta on valitusosoituksineen asianosaisille ilmoitettu, on kaventanut A:n ja myös velkojien mahdollisuuksia oikeussuojakeinojen käyttöön siten kuin perustuslain 21 ja 22 §:ssä säädetään.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Lainkohdan 2 momentin mukaan muun muassa oikeus tulla kuulluksi on oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeena turvattava lailla.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Kun B on myynyt aseet vapaamuotoisella kaupalla, on jo itse menettely kaventanut A:n mahdollisuuksia saattaa asiansa toimivaltaisen tuomioistuimen tutkittavaksi valituksella siten kuin ulosottolain 10 luvussa säädetään.

Koska menettelyyn liittyvästä täytäntöönpanotoimesta, kuten esimerkiksi kauppakirjan allekirjoittamisesta tai ulosottomiehen päätöksestä, kuten esimerkiksi päätöksistä pyytää konkurssipesää huolehtimaan myynnistä, ei ole ajoissa ilmoitettu velalliselle, ei hänellä ole ollut mahdollisuutta valitusoikeuden käyttämiseen.

Edellä esitetyn perusteella katson, että kihlakunnanvouti B on menetellyt ulosottolain vastaisesti myydessään aseet vapaamuotoisesti ja ilman velallisen ja kaikkien ulosmittausvelkojien suostumusta noudattamatta ulosottolaissa säädettyä pakkohuutokauppanenettelyä.

5.2.2

Myyty omaisuus

Aseet vuonna 1997 ulosmitannut avustava ulosottomies D kertoi esitutkinnessa laatineensa ulosmitattavien aseiden luettelot vertaamalla A:n kantoluvat niihin aseisiin, joista oli luettelo asianajotoimistossa.

Rikoskomisario C kertoi esitutkinnessa laatineensa asianajajan pyynnöstä luettelon aseista konkurssipesien laatimien luetteloiden perusteella. C toteaa, että näissä luetteloissa oli useita aseita, joiden omistaja oli epäselvä, aseita ei juurikaan ollut yksilöity eikä niihin ollut merkitty mitään tunnistenumeroa. Aseista ei ollut myöskään merkintää aseliikkeen kirjanpidossa. C kertoo myöhemmin laatineensa yhteisestä luettelosta erillisen hinta-arvion, joka A:n aseiden osalta oli 22 900 markkaa.

A merkitsi esitutkinnessa ulosmittauspöytäkirjan liitteenä olevaan aseluetteloon ne aseet, jotka hänen mielestään puuttuivat luettelosta. Näitä olivat lottakivääri (nro ---), kivääri M 91 (nro ---) ja pistooli CZ-28 (nro ---). Näistä kolmesta aseesta lottakivääriä ei ole mainittu myöskään kauppakirjan liitteessä. Komisario C piti esitutkinnessa mahdollisena, että konkurssipesä olisi myynyt sen F:n omaisuutena. Avustava ulosottomies D kertoi häntä puhelimitse kuultaessa tehneensä kysymyksessä olevan A:n omaisuutta koskevan kauppakirjan liitteeseen jälkikäteen merkinnät niistä aseista, jotka eivät olleet A:n vaan konkurssipesien omaisuutta. Merkinnät koskivat kauppakirjan liitteen kohtia 41, 43, 54, 62, 63, 66, 67, 68, 69, 72 ja 75.

A kertoi esitutkinnessa merkinneensä C:n laatimaan luetteloon, joka on esitutkintapöytäkirjan liitteenä sivulta 99 lukien, ne aseet, joita ei omistanut. Nämä aseet ovat luettelossa numerolla 41, 43, 54, 62, 63, 66, 67, 68, 69, 52 ja 75 eli tältä osin merkinnät vastaavat D:n merkintöjä. Kauppakirjan mukaan myynti koski 19 kpl:ta lipaslaukkaa. Niitä ei ollut ulosmitattu. A kertoo omistaneensa 8 kpl lippaita.

A toteaa esitutkinnessa, että mitään hänen omistamiaan aseita ei ollut hävinnyt. Esitutkinnessa C kertoo laatineensa aseista luettelon arviointeja varten (esitutkintapöytäkirjan liite 11). Tämä luettelo ei kuitenkaan ole sama kuin, mikä kauppakirjaan on liitetty. Asianajaja kertoo laatineensa kauppakirjan ja mahdollisesti sen liitteenä olevan luettelon. B ilmoittaa, että hän ei mitenkään tarkastanut luetteloita tai verrannut niitä ulosmittauspöytäkirjan liitteisiin.

Saadun selvityksen perusteella katson, että puutteellisten merkintöjen vuoksi sen selvittäminen, mikä konkurssipesien hallussa olleista aseista on kuulunut konkurssipesille ja mikä A:lle, on ollut vaikeata. Näyttääkin siltä, että B on myynyt myös konkurssipesiin kuuluvaa omaisuutta, kuten D:n ja A:n edellä selostetusta kertomuksesta ilmenee. Näyttää edelleen siltä, että A:n omistamaksi todetut aseet eivät kaikki tulleet ulosmitatuksi vuonna 1997. Tämä koskenee myös patruunoita.

Kihlakunnanvouti B on menetellyt virkavelvollisuuksiensa vastaisesti ja huolimattomasti jättäessään varmistamatta, että myynti kohdistuisi ainoastaan A:n omaisuuteen.

5.2.3

Rahojen tilittäminen

Saadun selvityksen mukaan kauppahinta maksettiin ulosottoviraston tilille 25.1.1999. Avustava ulosottomies E tilitti varat 22.11.1999. Ulosottomiehen rahatilitys Espoon kihlakunnanviraston ulosotto-osastolle tapahtui 29.11.1999.

Ulosottolain 6 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan menettelystä, jonka mukaan ulosotossa kertyneet rahavarat ja toiselle annettavaksi tuomittu tavara tilitetään velkojalle, säädetään

asetuksella. Lainkohdan 3 momentin mukaan rahat, jotka velkoja saa ilman vakuutta tai alkuperäistä saamistodistetta esittämättä nostaa, on viipymättä lähetettävä velkojalle hänen ilmoittamallaan osoitteella tai osoittamaansa rahalaitokseen.

Ulosottoasetuksen 32 §:n 1 momentin mukaan ulosottoasiat on toimeenpantava joutuisasti. Asetuksen 33 §:n 2 momentin mukaan avustavan ulosottomiehen on tehtävä tilitys perimistään varoista ulosottomiehelle tämän määräämänä aikana, kuitenkin vähintään kerran viikossa. Tilitykseen on liitettävä tarvittavat tositteet. Asetuksen 34 §:n 2 momentin mukaan ulosottomiehen tulee, jollei toisin ole säädetty, lähettää kertyneet varat hakijalle postisiirron välityksellä kahden viikon kuluessa siitä, kun hän on ne perinyt tai avustavan ulosottomiehen tilityksenä vastaanottanut (ulosottomiehen rahatilitys). Erityisestä syystä oikeusministeriö voi pidentää edellä sanottua määrääaikaa. Tilitys on tehtävä viikoittain.

Edellä mainitut ulosottolain ja -asetuksen säännökset huomioon ottaen kihlakunnanvouti B:n olisi tullut tilittää rahat virka-avun pyytäjälle viimeistään 15.2.1999. Ulosottotilitys viivästyi siis noin 9,5 kuukautta.

Perusteluina viivästykselle B on kertonut, että rahoja ei alkujaan tilitetty, koska rikoskomisario C oli kertonut hänelle, että muutaman aseensa osalta oli ilmennyt jotakin epäselvyyttä omistusoikeudesta. Hän kertoo myös sittemmin unohtaneensa tilityksen joksikin aikaa. Rahat oli tilitetty, kun A oli lähettänyt ulosottovirastoon tiedustelun ulosmitattujen aseiden kohtalosta.

Asiaa hoitanut avustava ulosottomies D kertoo, että aluksi B oli kieltänyt varojen tilityksen. Sittemmin asia oli siirtynyt avustavan ulosottomiehen E:n hoidettavaksi. E on häntä puhelimitse kuultaessa 3.3.2003 kertonut, ettei voinut suoralta kädeltä muistaa syytä tilityksen viivästymiseen. E oli suorittanut tilityksen saatuaan kihlakunnanvouti B:n käskyn näin menetellä.

B on häntä puhelimitse 10.3.2003 kuultaessa kertonut, että tilityksen unohduksessa oli kysymys inhimillisestä kömmähdyksestä, josta B katsoi viraston päällikkönä vastaavansa.

Katson, että ulosmittaus on vastoin edellä kerrottuja ulosottolain ja -asetuksen säännöksiä viivästynyt aiheettomasti. Perusteeksi esitettyä omistusoikeutta koskevalla selvityksellä ei mielestäni ole asiassa merkitystä, koska D:n edellä kohdassa 5.2.2 kerrotut merkinnät siitä, että nyt kysymyksessä olevalla kaupalla olisi myyty X Oy:n konkurssipesän omaisuutta, ei näytä olleen mitään vaikutusta tilityksen määrään vaan kaupasta kertynyt kauppahinta on täysimääräisesti korkoineen tilitetty virka-avun pyytäjälle.

Ulosottolain 1 luvun 7 §:n mukaan ulosottomiehen on valvottava, että hänen alaisensa virkamiehet hoitavat heille toimeksi annetut tehtävät asianmukaisesti ja noudattavat heille annettuja määräyksiä.

Koska B oli määrännyt avustavan ulosottomiehen keskeyttämään tilityksen omistusoikeutta koskevan selvittelyn vuoksi ja koska tämän jälkeen asianhoito oli siirtynyt D:ltä E:lle, katson, että B:llä oli velvollisuus viivytyksettä ilmoittaa avustavalle ulosottomiehelle, että rahojen tilitystä tuli jatkaa ja valvoa, että se tapahtui ulosottoasetuksessa säädettyjen aikarajojen kuluessa. Tältäkin osin B on menetellyt lainvastaisesti.

5.2.4

Aselainsäädännön noudattaminen

Ampuma-asetlain 17 §:n 9 kohdan mukaan laki ei koske valtion viranomaisen haltuun niiden toimivaltaan kuuluvien tehtävien perusteella tulleita ampuma-aseita, aseiden osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia.

Kun aseet kiistatta olivat ulosottomiehen hallussa hänen toimivaltaansa kuuluvan tehtävän eli ulosmittauksen perusteella, ei ulosottomiehen menettelyyn siis sovelleta kyseistä lakia. Se, ettei ulosottomiehellä ollut toimivaltaa myynnin toteuttamiseen valitsemallaan tavalla ei mielestäni tässä suhteessa vaikuta asiaan.

5.2.5

Johtopäätös

Myymällä velallisen ulosmittattua omaisuutta muulla kuin ulosottolaissa säädetyllä tavalla, laiminlyömättä tarkastaa, että myynti ei kohdistunut muuhun kuin velallisen omistamaan ja ulosmittattuun omaisuuteen sekä laiminlyömällä kertyneiden varojen tilityksen säädetyssä määräajassa kihlakunnanvouti B on käsitykseni mukaan jättänyt täyttämättä lakiin perustuvan virkavelvollisuutensa. Tämän virkavelvollisuuden rikkominen on tapahtunut huolimattomuudesta. Ottaen huomioon huolimattomuuden määrän koko menettelyketjussa, jossa on kysymys ulosmitatun omaisuuden rahaksi muuttamisesta ja perintätehtävän loppuun saattamisesta, B on vaarantanut yleistä luottamusta virkatoiminnan asianmukaisuuteen siten, että tekoa ei voida pitää rikoslain 40 luvun 11 §:ssä tarkoitetulla tavalla vähäisenä. Näin ollen katson B:n syyllistyneen mainitussa lainkohdassa tarkoitettuun tuottamukselliseen virkavelvollisuuden rikkomiseen.

Asiassa on kuitenkin B:n syyllisyyttä lieventäviä seikkoja. Todistajana kuullut ja aseet arvioinut ylikonstaapeli C on aikanaan arvioinut, että A:n aseiden kokonaisarvo olisi ollut 22 900 markkaa eli 7 100 markkaa vähemmän kuin, mikä oli kauppahinta. C on kertomuksessaan myös korostanut, että pakkohuutokauppaan turvauduttaessa täytäntöönpanokulut, joilla hän ilmeisesti tarkoitti lähinnä omaisuuden säilyttämisestä aiheutuvia lisäkustannuksia, olisivat normaalien pakkohuutokaupan täytäntöönpanokulujen lisäksi nousseet huomattaviksi. Asiassa on kuitenkin vaikea arvioida, olisiko pakkohuutokaupalla ja aseiden myynnillä pakkohuutokaupassa pienemmissä erissä voitu saada myös kohtuullinen hinta. Näin ollen tältä osin on mielestäni vaikea arvioida A:n mahdollisesti kärsimän vahingon määrää. Myöskään epäselvyydet myydyin omaisuuden yksilöinnissä eivät näytä ainakaan merkittävästi vaikuttaneen A:lle vahingoksi. Espoon kihlakunnanviraston ulosotto-osastolta saadun selvityksen mukaan PSP-Rahoitus Oy:n saatavalle tilityksen aikaan kertynyt korkojäämä oli niin huomattava, että tilityksen tapahtuminen ajallaankaan ei olisi vähentänyt saamisen pääomaa ja siten vaikuttanut A:n velan kertymiseen.

Katson, että B:n syyksi luetusta virkarikoksesta ei ole odotetta vissa ankarampaa rangaistusta kuin sakko. B:n käsitykselle valitun myyntitavan edullisuudesta sekä velallisen että velkojan kannalta voidaan esittää ymmärrettäviä perusteita eikä tilityksen viivästystä voida pitää kovin pitkänä. Edellä mainittuihin seikkoihin nähden pidän tekoa siitä ilmenevä tekijän syyllisyys huomioon ottaen kokonaisuutena arvostellen kuitenkin oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla vähäisenä. Sen vuoksi katson, että minulla ei ole aihetta määrätä asiassa nostettavaksi virkasyytettä, vaan tyydyn antamaan B:lle huomautuksen hänen lainvastaisesta menettelystään.

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan B:lle huomautuksen hänen lainvastaisesta menettelystään. Tässä tarkoituksessa lähetän B:lle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 1 luvun 10§:ään viitaten ilmoitan, että vaatimus B:n syyllisyyttä koskevan ratkaisun saatamisesta tuomioistuimen käsiteltäväksi on toimitettava minulle kirjallisesti edellä mainitussa lainkohdassa säädettyssä määräajassa.

6

LOPPUTOTEAMUKSET

Asianomistajalla on itsenäinen tästä päätöksestäni riippumaton syyteoikeus.

Tällä päätökselläni ei ole myöskään ratkaistu kysymystä virheelliseen menettelyyn syyllistyneiden virkamiesten vahingonkorvausvelvollisuudesta.

A voi niin halutessaan kohdistaa mahdollisen vahingonkorvausvaatimuksensa myös suoraan Itä-Suomen lääninhallitukselle. Lääninhallitus harkitsee, onko valtiolle syntynyt tämän asian johdosta vahingonkorvauslain mukainen korvausvelvollisuus.

Lähetän jäljennöksen asiassa annetuista päätöksistä ja esitutkinta pöytäkirjan tiedoksi Itä-Suomen lääninhallitukselle.

Kirjoitus ei anna aihetta muihin toimenpiteisiini.